

Oplevelser som valgobservatør i Montenegro.

Som tidligere oberst og som Folketingsmedlem har besøgt og været valgobservatør i mange tidligere østeuropæiske lande. Oplevelsen som valgobservatør i Montenegro vil imidlertid komme til at stå højt på listen over spændende opgaver.

Når det for mig er særligt spændende, er det fordi jeg husker min tid som chef for planlægningsstaben for FN – styrkerne i Kroatien, Bosnien og FYROM (Makedonien). Jeg får stadig mareridt over de forfærdelige situationer med borgerkrig, drab, koncentrationslejre, etnisk udryddelse m.v.

Her 10 år efter oplevede jeg muslimer og serbere placeret i samme valgkommissioner. Jeg så, at alle parter kom fredeligt til de samme valg og accepterede resultatet uden at starte en ny krig. At jeg yderligere oplevede en natur, der givet kan karakteriseres som noget af verdens flotteste, er en ekstra positiv aspekt.

I Bijelo Polje, som var mit område, bor ca. 55.000 personer. 70 % af dem er muslimer og knap 30 % serbere. Jeg så naturligvis ikke, hvad de enkelte grupper stemte, men det er mit klare indtryk, at afstemningsresultatet blev forårsaget af forskellige holdninger på tværs af religion og erhverv, ja selv på tværs af de enkelte familier. Det er nyt i den del af verdenen - og det er positivt.

Der var over 86 % af borgerne, der stemte. Det viser en stor interesse for demokrati. Jeg så en dame på 80 år, der gik 10 kilometer igennem et bjergrigt terræn for at nå hendes valgsted. Vi observatører kunne ikke køre til denne valgstation, så jeg måtte gå ca. 1 kilometer op af bjerget på en meget smal sti. Jeg havde lidt ondt af mig selv, men det gik over, da min veninde på 80 år kom støttende sig til en stok lavet af lokalt træ.

En mand på 94 år gik seks kilometer for at stemme, og jeg kunne blive ved. Skal vi være ærlige, det ville aldrig ske i Danmark.

Jeg oplevede personer, der arbejdede i Sverige, Tyskland, Svejts og andre lande, komme flyvende hjem til Montenegro for at yde deres til demokratiet.

Jeg oplevede utroligt mange venlige mennesker. Der var 32 grader i skyggen, så vi måtte købe sodavand for at bevare væskebalancen. Problemet var bare, at den lille lokale købmand ikke ville modtage penge, "I er vores gæster", lød det.

Jeg mødte en person, der havde arbejdet i Serbien i mange år. Derfor kunne han ikke stemme. Alligevel var han taget hjem for at følge valget. Han havde flere huse i

landsbyen. I begejstring over at se en valgobservatør fra Danmark tilbød han mig et hus til evig ejendom, bare jeg ville holde ferie i området med min familie en gang. Jeg takkede naturligvis nej tak, men jeg blev rørt over så megen venlighed.

Selv om 70 % var muslimer, så jeg ikke en eneste kvinde, der bar slør. Deres begrundelse var, at det ikke er et krav i Koranen, og at de bedre kan være sammen med serberne og andre, hvis de klæder sig ens.

Jeg så de unge piger – både muslimer og serbere - trave på hovedgaden om aftenen helt analogt med det, jeg så, da jeg i 80`erne var FN – soldat på Cypern. Det var nogle utrolige søde og kønne piger.

Jeg så som nævnt en natur, der var så flot, at det var lige ved at tage pusten fra mig. Der var flotte bjerge, rene floder, blomstrende træer, gamle broer fra 1200 – tallet osv. Der var billige fiskerestauranter, venlige mennesker, ja jeg kunne blive ved.

Der var dog en ting, som gjorde mig ked af det, og det var ikke lokalbefolkningens skyld. Det var de internationale journalister og nogle af de øvrige landes observatører. Nogle af dem omtalte Danmark meget negativt. Rygterne om en hård debatform i Danmark er løbet over hele Europa.

Det, der imidlertid blev mest omtalt, var regeringens afvisning af den rapport, som Danmark har modtaget fra Europarådet. Enkelte sammenlignede os med Hvide Rusland. Præsidenten i Hvide Rusland lader sig nemlig ikke påvirke af kritiske internationale rapporter, da de baserer sig på ”mangler og løgne”. Jeg ved, at vi ikke har en regering, der på nogen måde kan sammenlignes med Hvide Ruslands regering. Jeg synes dog, at vi bør konstatere, at der er disse opfattelser af Danmark rundt om i verdenen. Det er muligvis bl. a. her, at vi bør undlade regeringens standardsvar, ”der er ikke noget at komme efter”.

De negative oplevelser, skal dog ikke ødelægge et indtryk af et fantastisk land, en dejlig befolkning og en utrolig flot natur. Montenegro bliver klart et stort turistmål i fremtiden